Wychodzi we wtorek, czwartek i sobotę. Co sobotę dołączony jest arkusz Rozmaitości, pisma ku pożytkowi i zabawie. Prenumerata Gazety z Dodatkiem i Rozmaitościami na kwartał, dla odbierających w samym Lwowie 4 zr. 48 kr., na pocztamcie lwowskim 5 zr. 12 kr., na wszelkich innych pocztamtach 5 zr. 36 kr., mon. konw. Prenumerata półroczna wynosi dwa razy tyle co kwartalna.

GAZETA LWOWSKA.

Dodatek do Gazety Lwowskiej obejmuje doniesienia urzędowe i prywatne. Za umieszczenie w Dodatku płaci się od wiersza w pół kolumnie (drukiem garmont) za pierwszy raz 3 kr., a za każdy następujący raz tylko po 1 1/2 kr. mon. konw. Za większe litery płaci się wedle tego, ile na zwyczajny druk obrachowane miejsca zajma. Redakcyja Gazety Lwowskiej przyjmuje tylko frankowane listy.

Sobota | Nro 26. | 1. marca 1845.

Przegląd artykułów.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Stany Zjednoczone Ameryki północnéj.

Z Nowego Jorku dnia 31. stycznia. Uchwała oznajmująca, pod jakiemi warunkami chce kongres przypuścić Texas do Związku Stanów Zjednoczonych, przeszła dnia 29. stycznia w izbie reprezentantów w Wasyngtonie 120 głosami przeciw 98. Zajmowano się mocno także kwestyją Oregonu; według wszelkiego podobieństwa ogłosi kongres, niezważając na uroszczenia Anglii, juryzdykcyją Stanów Zjednoczonych nad całym okręgiem Oregonu. Partyja, która chce wcielić Texas do Stanów Zjednoczonych i zająć w posiadłość cały okręg Oregonu, zamyśla oba te postanowienia choćby do wojny z Anglija przyjść miało, do skutku przywieść. — Wiadomości z Mexyku są ważne, ale jeszcze nie całkiem autentyczne. Z Tampiko pod dniem 14. stycznia donoszą: Santana spotkał się z wojskiem pod dowództwem Paradesa i Brawo na płaszczyźnie w Appan, niedaleko Puebla; słychać że przyszło do utarczki; 500 ludzi poległo na placu, a Santana został w ucieczce schwytanym. Podania te potrzebują potwierdzenia. Ale to jest pewna, że insurekcyja przeciw Santanie rozszérzyła się po wszystkich prowincyjach Mexyku. W dzień Nowego roku udało się ciało dyplomatyczne, a na jego czele francuzki poseł, baron Allay de Cyprey do mieszkającego w stolicy Mexyku nowego prezydenta rzeczypospolitéj, jenerała Herrera, dla życzenia mu pomyślności.

Wielka Brytanija i Irlandyja.

Na posiedzeniu izby niższéj dnia 14go lutego przedłożył Sir R. Peel swój od dawna już oczekiwany plan finansowy w obszérnéj mowie, w któréj tak po mistrzowsku wyłuszczył te zasady reformy handlu i wnioski do praktycznego ustawodawstwa w tym wielkim przedmiocie, iż takowe więcéj niż którakolwiekbądź zaleta jego administracyi, stawiają go w piérwszéj linii ministrów europejskich. Jego plan finansowy można skreślić kilkoma słowy, aczkolwiek takowy, po dokładniejszém rozważeniu, zawiéra największe i najgodniejsze uwagi operacyje, jakich kiedy w téj gałęzi ustawodawsta próbowano.

Przewyżka dochodów zjednoczonego Królestwa wynosić będzie dnia 5. kwietnia za rok przeszły niemal 5 milijonów funtów szterl. a więc cała kwota dochodowego podatku wykazuje się w saméj rzeczy jako przewyżka, a parlament jest przeto upoważnionym, albo ten podatek znieść znowu, albo też tę znaczną kwotę na wsparcie powszechnego dobra kraju obrócić. Rząd zdecydował się na tę ostatnią

alternatywę. Odnawia on dochodowy podatek na przeciąg trzech lub pięciu lat, gdyż ma już naprzód tę niezawodną nadzieję, że w tym czasie zasiłki kraju pozwolą znowu na dochód, który i bez taxy dochodowéj dostatecznym będzie do pokrycia zwyczajnych wydatków państwa. A więc pięć milijonów przewyżki ma być użytych na następujące zamiary: Do budżetu marynarki będzie dodany milijon, a to, aby osadę floty Jéj Królewskiéj Mości] o 4000 majtków pomnożyć, wybrzeża i porty ufortyfikować i nowe parostatki wybudować. Oto jest jedyna przewyżka wydatków, która do przedłożonego już budżetu zaproponowaną będzie.

Ponieważ jedyną zasadą angielskiéj taryfy jest uzyskanie pewnego dochodu, tedy ani potrzeba ani też jest pożytecznie zatrzymywać owe liczne cła od wprowadzenia, które tylko małe summy niosą, już dla tego że one jako formalny zakaz działają, już dla tego że się niedotyczą tylko artykułów, które mało bywają żądane, a więc przezto samo tylko mały zysk nieść mogą. Z tego powodu znosi Sir Robert Peel całkiem cło taryfy od 430 artykułów, wprowadzonych które najmniejszy dochód niosą, gdyż takowe w ogóle tylko 32,000 funtów sztr. wynosi.

Następnie znosi on wszystkie cła wywozowe zupełnie i na zawsze, odstępując oraz od pobieranéj od roku 1842 od węgli daniny, równie jak i do wszelkiéj innéj taxy tegoż rodzaju.

Daléj znosi on zupełnie cło nałożone na surową bawełnę, które rocznie czyniło 700,000 funtów sztr. dochodu.

Cło od angielskiego cukru kolonijalnego zniża z 25 szylingów 3 den. od cetnara na 15 szyl.; a od zagranicznego cukru, który nie jest produktem roboty niewolników, z 34 szylingów na 25 szyl., stratę zaś, którą przez to zniżenie publiczny skarb poniesie, obliczono na milijon 300,000 funtów szt., podczas gdy konsument ma przezto niemal jeden penny zysku na funcie.

Następnie znosi on wszystkie daniny od własności gruntowéj, która prez licytacyją się sprzedaje, jestto podatek, który teraz 300,000 funtów sztr. niesie. Podobnież upadają zupełnie cła nałożone na sztaby obręczowe, na drzewo do sztucznéj roboty stolarskiéj, i cały podatek od szkła, który rocznie 640,000 funtów sztr. wynosi. Ostatnia ta rubryka jest może dla publiczności w ogóle największém i najpożądańszém dobrodziejstwem.

Wyjąwszy kwestyją o cukrze, na którą opozycyja mocno powstaje, będą zapewne te zdrowe, śmiałe i daleko sięgające plany w ogóle w kraju bardzo dobrze przyjęte.

Dziennik *Globe* zawiéra korespondencyjny artykuł pod tytułem: *Landwehr,* w którym okazano, że położenie Londynu wystawione jest na wszelki obcy napad, i że dla lepszego bezpieczeństwa téjże stolicy trzeba albo ją obwarować, albo w pobliżu jéj pozakładać fortyfikacyje, albo też wojsko pomnożyć, gdyż w saméj flocie nie można już nadal znaleźć dostatecznego środka obrony.

Dziennik *Globe* oburza się na zamysł O'Connella tudzież innych członków izby irlandzkiéj, że na tegorocznych posiedzeniach znajdować się nie będą. »Mowy ich w sali pojednania,« mówi on, »zawiérają same zaczepki wymierzone przeciw rozporządzeniom, które rząd chce pod względem Irlandyi zaproponować parlamentowi, i oraz zapowiadają ci »patryjotyczni«, członkowie swój zamiar, że podczas obrad nad temi rozporządzeniami, nie będą się w parlamencie znajdować. Możeż być co niedorzeczniejszego? Oni ganią rozporządzenia rządu i mężów od których one wychodzą; a nie chcą wykonywać swego prawa i swéj powinności sprzeciwienia się tym rozporządzeniom na tém miejscu, gdzieby ich opór był prawnym, i w znacznym stopniu mógłby być skutecznym. Oni náruszają powinność przeciw swoim wyborcom i przeciw swemu krajowi, i rozwodzą się płonnemi słowy przeciw zamierzonym rozporządzeniom. Któż, wyjąwszy ich samych, nie przekonywa się, że oni przezto wyświadczają największą przysługę ministrom, którzy wraz ze swymi stronnikami mało dbają na potwarze w sali pojednania miotane, i że ci ostatni nawet poczytują to sobie za szczęście, co właśnie jest główną rzeczą, że na tych posiedzeniach w izbie niższéj od ich długich mów uwolnieni będą? Ministrowie przyprowadzą swe rozporządzenia do skutku bez tych przeszkod, któreby O'Connell i jego stronnicy, gdyby byli w izbie, naprzeciw ich postępowi przygotować mogli. Gabinet będzie mógł przezto sprawy posiedzień zapewne o cały miesiąc wcześniéj załatwić, niż gdyby wymowa O'Connella i jego popleczników irlandzkich podczas debat czynną była — jestto wypadek, którýby wszyscy ministrowie z pewnością znaczną summą okupić chcieli, gdyby takowy pieniądzmi okupić była można. Czy rozsądniejsza część irlandzkich wyborców zadowolona jest postanowieniem O'Connella i jego stronników, nie wchodzimy w to; ale na wszelki sposób nie sądzimy, aby O'Con-

nell bez parlamentu swoje stanowisko mógł utrzymać.“

Francyja.

Z Paryża dnia 15. lutego. Komisyja izby deputowanych mianowana do roztrząsania tajnych funduszów odbyła wczoraj drugie posiedzenie, na którém po wysłuchaniu prezydenta gabinetowéj rady, tudzież ministra spraw zagranicznych i wewnętrznych, przystąpiła do wyboru referentów. Wszyscy sześciu konserwacyjni członkowie komisyi, połączyli swe głosy za panem Debelleyme, którego referentem mianowano. Sądzą powszechnie że on swe sprawozdanie w poniedziałek komisyi odczyta, a we wtorek w izbie na publiczném posiedzeniu wygłosi. Poczém się zapewne dyskusyja we czwartek dnia 20. b. m. rozpocznie.

—— dnia 16. lutego. Na wczorajszém posiedzeniu izby parów rozwijał hrabia Daru swój wniosek względem ograniczenia szału w akcyjach przy przedsiębierstwach w kolejach żelaznych; izba uchwaliła, że ten wniosek, za którym się także minister budowli publicznych oświadczył, należy wziąć pod rozwagę.

Izba deputowanych nie postąpiła dziś daleko z zaczętemi wczoraj rozprawami nad wnioskiem do ustawy o akcyjach kanałowych, i odroczyła się na przyszły wtorek.

Szwajcaryja.

Wielka rada kantonu Szafhuzy uznała 42 głosami przeciw 23 kwestyją o Jezuitach za kwestyję szwajcarskiego związku. 41 głosami uchwaliła takowa dać instrukcyje poselstwu dotyczące wydalenia z kraju Jezuitów, jednakże (48 głosami) działać w tym duchu, aby Lucernę do tego zmuszono, a Freyburg, Walis i Szwyc po przyjacielsku jako związkowych do tego wezwano.

W Genewie przyjęto dnia 13. b. m. po dwudniowych debatach wniosek rządu znaczną większością. Podług tego wniosku nie należy kwestyi Jezuitów brać za sprawę związkową, jednakże trzeba koniecznie upraszać Lucernę, aby się zrzekła przywołania Jezuitów; do tego jest także dołączony dodatek, w którym amnestyją zalecono.

Z Luzany dnia 13. lutego. Wielka rada w Waadt odrzuciła 97 głosami przeciw 81 propozycyją mniejszości swéj komisyi, którą zamierzono wydalić z kraju Jezuitów, i uchwaliła, aby koniecznie i po przyjacielsku upraszać Lucernę, by Jezuitów do siebie nieprzywoływała.

Osobny dodatek do *Powszechnéj Gazety Szwajcarskiéj*, zawiéra następującą wiadomość z Waadt pod dn. 15. lutego: Radykaliści odnieśli przez swoje zwyczajne środki, to jest przemocą i niczém innem jak tylko przemocą, chwilowe zwycięztwo. W nocy z dnia 13. zebrali się byli klubiści na kasynie i przygotowywali powstanie. — Rząd wydał wczoraj dla uspokojenia umysłów proklamacyją i porozstawiał wszystkie wojsko na pikietach, niezadługo przez odezwy radykalistów rozwiązało się zdemoralizowane wojsko, i tylko z wielką trudnością zdołali oficerowie się ocalić. Rządowa rada ulegając potrzebie, ogłosiła się za tymczasową, i zwołała na dziś, to jest na dzień 15ty wielką radę, dla doręczenia jéj swéj prośby o dymisyją. Rządowy radzca Druey poprowadził tłuszczę do Montbenon i kazał jéj tamże głosować na rząd tymczasowy, w którym z dotychczasowych członków rządowych tylko on, Blanchenay i Muret zasiadają.

Listy z Zurychu z dnia 17. lutego mówi *Allgemeine Zeitung*, zawiérają bardzo ważne, ale oraz bardzo zasmucające wiadomości o stanie Szwajcaryi. Kanton rządzący nie mógł dysponować żadném wojskiem dla przywrócenia w kantonie Waadt legalnego porządku rzeczy; ograniczył się on na ogłoszeniu w okólnikach, że posłowie z Waadtland nie mogą być na Sejm przypuszczonymi, dopokąd tamtejsza wielka rada ich nie potwierdzi. Zresztą zgromadzenie się Sejmu zwołanego na dzień 24. lutego stało się nagle niepewném. W kantonie Argowii stał liczny orszak ochotników, który się zabiérał przeciw Lucernie wyruszyć. W Zofingen była główna kwatéra. Chciano ogłosić rząd tymczasowy w Lucernie, skoro Münster lub Sursee zajętemi zostaną. W takich okolicznościach kanton rządzący ściągnął do Zurychu wojsko, i równocześnie wezwał kantony Zurych, Szafhuzę, St. Gallen i Turgowiją, aby wszystkie swe kontyngenty postawiły na czatach. Bernie i Arau oznajmiono, że kanton rządzący postanowił pokój w kraju utrzymać. Jednakże wszystko to działo się nie z wielką nadzieją pomyślnego skutku. W Genewie chciało pospólstwo batalijon milicyi rozbroić, lecz mu się to nie udało. Prawie w całym kraju pojawiał się bezrząd i rozprzężenie.

Staatszeitung katolickiéj Szwajcaryi donosi z Lucerny pod dniem 17. lutego: »Rząd stanu Lucerny w skutek dekretu wielkiéj rady, którym rządzącéj radzie dnia 7. stycznia rozkazano sprowadzić naczelnego dowódzcę wojska, we-

zwał pod dniem 8. stycznia jenerała Sonnenberg do przyjęcia téjże posady. Z tego powodu proszono Jego Mości Króla Obojéj Sycylii, aby w tym celu dał mu urlop. Skoro pomieniony jenerał otrzymał to wezwanie, natychmiast udał się do Króla dla wyjednania sobie urlopu, który mu niezwłocznie dano. Po zdaniu jako komendant gwardyi królewskiéj swoich spraw, ruszył natychmiast w podróż i przybył dnia 14go pod wieczór do Lucerny, gdzie go z przynależnemi honorami przyjęto. Z szlachetną gotowością oświadczył on, że przyjmuje naczelne dowództwo i objął zaraz tamtejsze urzędowanie. Zwołano cały korpus urlopowanych oficerów i landwery, owoż temi dniami odbędzie jenerał Sonnenberg musztrę z wszystkiemi batalijonami landwerów. Jestto człowiek sześćdziesięcio-letni, czerstwy, silny i pełen ognia. Zostaje już dwadzieścia lat w służbie Króla sycylijskiego, był najprzód pułkownikiem piérwszego szwajcarskiego pułku, a potém został jenerałem wójsk Króla sycylijskiego. W czasie cholery przytłumił zwyczajną swą energiją okropny rozruch w Sycylii. Dawniéj był pułkownikiem w Szwajcaryi i jako takowy pozostawił po sobie w Genewie tudzież w innych miastach chlubne wspomnienie. W Lucernie piastował urząd inspektora milicyi, w którymto charakterze umiał sobie zjednać powszechne przywiązanie i miłość, aczkolwiek jak najściśléj czuwał nad utrzymaniem porządku i jak najostrzéj żądał wypełniania powinności wojskowych. Z radością powita wojsko swego naczelnego dowódzcę, z uległością będzie słuchać jego rozkazów i wiernie pod jego kierunkiem będzie pełnić obowiązki dla drogiéj swéj ojczyzny.“

NOWINY.

Sprawa wstrzemięźliwości w Galicyi.

Oto jest treść odebranych najnowszych doniesień o postępie sprawy wstrzemięźliwości w naszym kraju:

W obwodzie wadowickim: w państwie jaszczurowskiém, za przykładem właściciela tegoż państwa i oficyjalistów, złożyło śluby na wstrzemięźliwość w Jaszczurowéj przeszło 700 osób. W parafii Mucharz do tegoż państwa należącéj za staraniem proboszcza miejscowego i wikaryjusza, przystąpiło do towarzystwa wstrzemięźliwości przeszło 5000 osób. Nie jedna rodzina, która piérwéj dla nałogu pijaństwa nie miała za co soli kupić, jest teraz już w stanie zapłacić chléb i mięso i dobrze się przyodziać. — W dekanacie makowskim, z ludności przeszło 69,000 wynoszącéj, ślubowało już na wstrzemięźliwość przeszło 62,000 osób.

W obw. bocheńskim we wsi kameralnéj Porąbce, w przeciągu 10 tygodni ślubowało przeszło 1800 osób na zupełną wstrzemięźliwość. Tam, gdzie nietylko w święta ale i w dnie robocze nie ustawały swary, hałasy i bitki, dzisiaj już na gruzach pijaństwa wszędzie błogo i cicho, jak gdyby makiem zasiał.

W obw. sandeckim za staraniem miejscowego proboszcza i wikaryjusza, cała liczna parafija Ujanowice złożyła śluby na trzéźwość. Po wszystkich parafijach garnie się lud do składania ślubów na wstrzemięźliwość. W parafii Nowego Sącza liczącéj 10,000 dusz, ślubowało do dnia 25. lutego 3,500 osób na zupełną wstrzemięźliwość a 160 osób na mierność. W naprowadzaniu ludu do tak zbawiennego celu, odznaczyli się szczególniéj Ichmość księża proboszcze w Zbyszycach, Tęgoborzy, Jakubkowicach, Jazowsku i Stopnicy, gdzie wszyscy parafijanie bez wyjątku na zupełną wstrzemięźliwość ślubowali.

W obw. jasielskim, znane z wielu pijaków miasteczko Błażowa, niemal całe na wstrzemięźliwość ślubowało. Warto, aby ten przykład był zachęceniem dla wsi Futoméj, w któréj dotąd nie bardzo słychać o zwolennikach téj sprawy.

W obw. tarnowskim, nietylko w samym Tarnowie, ale i po wsiach okolicznych szérzy się coraz bardziéj towarzystwo wstrzemięźliwości. We wszystkich wsiach do parafii Lisigóry należących, za staraniem miejscowego proboszcza, już przeszło 3500 osób (więcéj niż połowa parafii) śluby złożyło. W samym Tarnowie mało kto już o wódkę się pyta: piwo w powszechném jest teraz używaniu, ale cóż kiedy bardzo niesmaczne.

W obw. przemyskim w miasteczku Pruchnik, ślubowało w ostatnich trzech dniach zapust przeszło 700 osób na zupełną wstrzemięźliwość, a szczupła tylko liczba na mierność. Miejscowy proboszcz wraz z wikaryjuszem są niezmordowani w naprowadzaniu ludu na zbawienną drogę, którą dziedziczka Pruchnika hrabina Morska tak pięknie utorowała. Zasługuje tu także na zaszczytne wspomnienie jmci ksiądz proboszcz w Tuligłowach, który mimo niepospolitych przeszkód, dotąd już ma w swéj parafii blizko 200 osób do towarzystwa wstrzemięźliwości należących.

W obw. złoczowskim w miasteczku Sassowie, gorliwość miejscowego proboszcza zjednała już towarzystwu wstrzemięźliwości przeszło 500 zwolenników; a co święto i niedzielę przybywają ciągle nowi. — W miasteczku Dobrodworze, ślubowało po dzień 9. lutego, w obrządku łacińskim 312 a w obrządku grecko-katolickim 439 osób to na wstrzemięźliwość, to tylko na mierność. Miejscowi plebani obudwu obrządków są niespracowani w oświecaniu ludu, najwięcéj po osadach lasowych rozrzuconego. Ichto gorliwością idzie dobrze nauka w szkółkach wiejskich. Jmość ksiądz proboszcz obrz. łac., utrzymuje pismo czasowe: *Szkółkę niedzielną*, i pilnuje tego, aby chłopcy lub dziéwczęta czytać umiejący, rodzicom i innym znajomym do nich się schodzącym, wieczorem przy kominku zbawienne nauki i zasady z tegoż pisma odczytywali. Wesela, które wprzódy trwały najczęściéj od soboty wieczora aż do czwartku i daléj, kończą się teraz do południa w poniedziałek, i to przy jednym garncu lub tylko przy trzech kwartach wódki. — W miasteczku Kamionce Strumiłowéj należy już 1240 osób do towarzystwa wstrzemięźliwości: w téj liczbie jest przeszło 600 osób obrządku łacińskiego, a reszta obrz. grecko-katolickiego.

W obw. tarnopolskim lubo nieco późniéj jak w zachodniéj Galicyi, jednak już po wszystkich stronach sprawa wstrzemięźliwości z nie małym skutkiem szérzyć się zaczyna. W Tarnopolu, Skałacie, Zbarażu, Czernielowie mazowieckim, Łubiankach, Huszczankach i t. d. gorliwość duchowieństwa potrafiła nakłonić znaczną część ludu obudwu obrządków religijnych do złożenia ślubów na wstrzemięźliwość. Zasługa szanownych pastérzy dusz jest tém większą, ileże na Podolu głęboko wkorzeniony nałóg pijaństwa, jest jedną z najgłówniejszych przyczyn nędzy tamtejszego, z kąd innąd poczciwego ludu.

W obw. czortkowskim w nagraniczném mieście Husiatynie jest już niemało zwolenników sprawy wstrzemięźliwości. Miejscowi proboszcze obudwu obrządków i kooperator obrz. łac., potrafili niezmordowaną gorliwością nakłonić na dobre lud nie mało zdemoralizowany (jak to zwykle na granicy bywa). W miasteczku Budzanowie, za staraniem miejscowych proboszczów obudwu obrządków, większa połowa mieszkańców obrz. łac. ślubowała na wstrzemięźliwość, a z ludności obrządku grecko-katolickiego jest już przeszło 200 zwolenników towarzystwa wstrzemięźliwości.

W obw. stanisławowskim w mieście Buczaczu, w parafii obrz. grecko-katolickiego, z blizko 4000 ludności składającéj się, przystąpiło za staraniem miejscowego proboszcza i kooperatora do towarzystwa wstrzemięźliwości po dzień 23. lutego już 2000 osób.

WIADOMOŚCI HANDLOWE I PRZEMYSŁOWE.

(*Z korespondencyi prywatnéj*).

Ze Lwowa, dnia 27. lutego. W poprzedzających doniesieniach naszych, zwracaliśmy uwagę czytelników na sprzeczność zachodzącą w handlu wódką i zbożem między brakiem odbytu a wysoką ceną tych produktów; owoż od drugiéj połowy bieżącego miesiąca sprzeczność ta powoli niknąć zaczyna, albowiem cena obu tych artykułów spada, a chęć kupna zupełnie ostygła. Wódka w handlu hurtowym tylko z trudnością sprzedawaną być może; w handlu pojedyńczym zaś prawie żadnego nań odbytu nié ma.

Tego samego losu doznają wszelkie gatunki zboża, prócz jęczmienia. Gorzelnie w okolicy tutejszéj po największéj części są jeszcze czynne mimo braku ziemniaków, a chociaż wyrób wódki jest nieporównanie mniejszy w tym roku niż w przeszłym, jednak zdaje się, iż zapasy tego trunku wystarczą do przyszłéj jesieni, a to z dwojakiéj przyczyny: naprzód przez dobrowolne śluby na mierność, powtóre z powodu wstrzemięźliwości nakazywanéj ludowi wiejskiemu przez konieczność, — a tą koniecznością jest brak chleba i brak ziarna. — Handel zbożem na przyszłość także nie wiele sobie obiecywać może, wszak zamorskie spekulacyje ustały, a ich miejsce zastępuje we Lwowie nieznaczny odbyt na potrzeb mączarzów, po miasteczkach zaś targi tygodniowe. — Za garniec wódki szumowéj płacą po 20 kr., okowitéj po 30 do 31 kr. Pszenicy korzec według gatunku od 2 zr. 48 kr. do 3 zr. 12 kr., żyta 2 zr. 24 kr. do 2 zr. 36 kr., jęczmienia 2 zr. 12 kr. do 2 zr. 24 kr., hreczki 2 zr. 24 kr. do 2 zr. 30 kr. m. k.

Z Nowego Sącza dnia 25. lutego. Przy powszechnym nieurodzaju żyta, bardzoby to ziarno było drogie, gdyby nie dowozy z Węgier, gdzie kilka tysięcy korcy zakupiono, i ciągle do nas sprowadzają; — także i jęczmienia nie mało z Węgier dostajemy. Za korzec pszenicy płacą tu teraz 5 zr., żyta 4 zr., jęczmienia 3 zr. 12 kr., owsa 1 zr. 42 kr. do 1 zr. 48 kr. m. k.

— Za nasienie koniczyny dają teraz po 30 zr. m. k. za korzec; atoli jest go tak mało, że ledwie na potrzeby krajowe wystarczy, a za granicę nic nie poszło. — Za garniec 31stopniowéj okowitéj płacą tu teraz po 30 kr, m. k.; ma ona teraz do Białéj żwawy odbyt; na miejscową potrzebę małoco wychodzi, gdyż propinacyje wódki niemal całkiem poustawały.

Z Białéj, dnia 24. lutego. Handel u nas idzie w ogóle leniwo. Zboże spadło z ceny, i tak: 'Za korzec pszenicy płacą 5 zr. 30 kr. do 6 zr., żyta 4 zr. 15 kr. do 4 zr. 45 kr., jęczmienia 7 zr. 30 kr., owies trzyma się na 2 zr. mon. konw. Wiadro 30-stopniowéj okowitéj 8 zr. do 8 zr. 15 kr. m. k. Od początku tego miesiąca mamy sannę, a najtęższy mróz doszedł 18 stopni dnia 9. b. m.

Ceny innych artykułów są teraz takie: Cetnar kminu 15 do 16 zr.; koniczyny nasienia (czeskiego) 20 do 22 zr.; konopnego przędziwa 12 do 15 zr.; kopru 8 zr. (z słabym odbytem); lnianego przędziwa czesanego od 13 do 15 zr., nieczesanego od 10 do 12 zr.; łoju w wantuchach 20 zr., w beczkach 19 zr., miodu podolskiego 20 zr., spiskiego 24 zr.; oleju konopnego 15 do 16 zr., lnianego 18 zr. m. k.

Za odstawę *(fracht)* od cetnara płaci się: Z Białéj do Koszyc 1 zr. 45 kr., do Podgórza 36 kr., do Tarnowa 48 kr., do Jarosławia 1 zr. 20 kr., do Lwowa 1 zr. 30 kr. do 1 zr. 45 kr., do Brodów 2 zr. 12 kr., do Tarnopola lub do Stanisławowa 2 zr. 20 kr. do 2 zr. 30 kr., do Czerniowiec 3 zr. 15 kr. mon. konw.

Najłatwiejszy sposób wstrzymania koni, czy to w zaprzęgu, czy pod wierzchem spłoszonych.

Że nie mało ludzi przepłaca śmiercią albo kalectwem nieszczęsne wypadki ze spłoszenia się koni, czy to w zaprzęgu, czy pod jeźdźcem, o tém każdemu podobno wiadomo. Jednak dziwna rzecz, że człowiek, który rozumem swoim w wielu względach tak bardzo się wysila na odwrócenie nieszczęść, w téj mierze dotąd dość jest oziębłym, i wypadki tego rodzaju ślepemu zostawia trafowi.

Już to nie można powiedzieć, aby nie było dotąd usiłowań do odwrócenia nieszczęsnych wypadków podobnego rodzaju; atoli żaden z wynalezionych dotąd sposobów nie miał za sobą praktycznéj wszechstronności, ani téż dostateczněj pewności. I tak: Anglik Chesterfould wymyślił sposób, aby spłoszone w zaprzęgu konie, w oka-mgnieniu od powozu odłączyć. Prawda, że przez to, osoby w powozie siedzące zostają ocalone, ale rozbiegane konie niosą niebezpieczeństwo tym osobom, które pieszo po ulicach miasta się uwijają. Zresztą sposób ten nie daje się zastosować do koni pod wierzchem idących. — Wynalezione we Francyi munsztuki *mors Pellier* zwane, które przez sprawienie mocnego bolu spłoszonemu koniowi zatrzymać go mają, nie są na wszelkie wypadki dostateczne, albowiem wątpić należy, ażali zaciekłość zwierzęcia sprawieniem mu bolu da się uśmierzyć: jużto tam, gdzie idzie o powstrzymanie konia w chwilowym przestrachu lub wybryku, zapewne że sprawienie mu bolu może go łatwo powściągnąć; ale na szał nie jest ból hamulcem, a to z téj przyczyny, że zwierzę w chwili szału nie ma czucia.

Wynalazek temi czasy przez pana Studzienieckiego zrobiony, zaspokaja wszelkie żądania i jest bardzo praktyczny. Polega zaś na spuszczeniu koniowi zasłon na oczy, przez co tenże jak wryty staje. Doświadczenie potwierdziło najzupełniéj, iż skutek w takim razie nie jest przypadkowy, lecz na psychologii się zasadza. Przekonano się, iż konie całego pułku jazdy, bez jeźdźców, wolno puszczone, i zasłonami na oczy, wynalazku p. Studzienieckiego opatrzone, w większym trzymają się porządku, aniżeli gdy do palów są poprzywiązywane.

Zwracając tedy uwagę czytelników na ten prosty i pożyteczny wynalazek, odsyłamy tych, którzyby się technicznie ze szczegółami obeznać chcieli, do dziełka, które p. Studzieniecki wydał właśnie w języku niemieckim, pod tytułem: *Das Ey des Columbus, oder wie kann mann scheugewordene Pferde anhalten? Von Dr. Felix v. Studzieniecki. Wien 1845.* Winniśmy jeszcze i to dodać, że będąca przy tém dziełku rycina litografowana, ułatwia pojęcie rzeczy, tak, iż nikt nie znajdzie najmniejszéj trudności w praktycznėm zastosowaniu.

(Do tego Nru. Gazety dołączony jest Ner 9. Rozmaitości.)

Redaktor J. N. Kamiński. — Nakładem Spadkobierców Franciszka Krattera.
(Drukiem Piotra Pillera we Lwowie.) (Dodatek nadzw.)

Dodatek nadzwyczajny do Nru 26. Gazety Lwowskiej.

580

DONIESIENIA LITERACKIE, MUZYKALNE I ARTYSTYCZNE.

W księgarniach

JANA MILIKOWSKIEGO,

we

LWOWIE, STANISŁAWOWIE I TARNOWIE

dostać można:

(Cena w monecie konwencyjnéj.)

Bei Fr. Bartholomäus in Erfurt ist erschienen und vorräthig:

Die Kunst des Maaßnehmens und des Zuschneidens
der Damenkleider nach dem Maaße für
D a m e n,

welche es ohne weitern Unterricht in wenig Tagen, auch selbst ohne vorher nur einen Begriff davon zu haben — hieraus erlernen können, mit 40 erklärten Abbildungen der modernsten Pariser Schnitte von Kleidertaillen, Aermeln, Camaill's, Kragen, Kinderhabits, Kollern an Mänteln und Nachtjakken, Corsetts u. s w. aus den Französischen des **J. Baptist Julien.**

Preis nur 10 Sgr. oder 36 kr. rheinl.

Bei dem jetzigen rühmlichen Streben unserer Damen ihre Kleider selbst zuzuschneiden und fertigen zu wollen, wird gewiß dieses Büchelchen eine freundliche Erscheinung sein, indem es dem gefühlten Bedürfniß dahin abhilft, daß sie nicht mehr wie bisher mit vielem Lehrgelde und Zeit-Aufwande Monate, ja jahrelangen Unterricht zu nehmen nöthig haben, eh' sie nur dahin gelangen ein Kleid nach dem selbst genommenen Maaß zuschneiden zu können, welches sie hierin mit wenigen Groschen nicht nur vollständig in der kürzesten Zeit erlernen, sondern auch in den beigefügten und erläuternden 40 Abbildungen moderner, verschiedenartiger Pariser Schnitte eine Hilfe haben.

Wichtig für Mühlenbauer!!!

So eben erschien und ist in allen Buchhandlungen zu haben:

V o l l s t ä n d i g e
M ü h l e n b a u k u n s t

nach

den neuesten wichtigsten Erfindungen und Verbesserungen, mit besonderer Berücksichtigung der amerikanischen und schweizerischen Kunstmühlen. Nebst Anleitung gewöhnliche Mahlmühlen nach dem amerikanischen System einzurichten.

Praktisches Lehrbuch für Mühlenbauer und Müller

von **Carl Friedrich Schlegel,** Mühlenbauer.

Mit 21 Tafeln Abbildungen. In 2 Abtheilungen. gr. 8. brosch. Leipzig, Berger 1845.

Preis 1 Thlr. oder 1 fl. 48 kr.
